

Liber

ne corpis apparuerit: nisi cū p̄tinētia lectiōis aliqua pbabilia circūponit indicia. Ip̄a em̄ natura vel suba vel essētia vel quolibet alio noīe appellandū ē idīpm̄ qd̄ de^o est: q̄cqd̄ illud ē corpali ter videri nō pōt. Per subiectā dō creaturā: nō solū filiū vel sp̄m̄ sanctū: sed etiā p̄rem corpali specie siue similitudie mortali^o sensibus significatiōē suā dare potuit: se credendū est. Que cū ita sint: ne imoderatius p̄grediat̄ secūdi hui^o voluminis longitudo: ea que restant in p̄sequētib^o videam^o.

Explicit liber secundus.

Incipiūt capitula libri tertij.

- i Utrū cū de^o hoīb^o visus ē: ip̄e passum p̄tā creature specie apparuerit an vero angeli ex p̄sona ipsius sint locuti.
  - ii De mutationib^o creature: siue p̄suetudinarijs: siue insolitis que nō sunt extra potestatem ac potentiā creatoris.
  - iii Exēplū quo ostēdit̄ oēs cās actionū rōnabiliū a sūma dei voluntate descēdere.
  - iiii De p̄uidētia dei qua subiectioni sc̄tōz p̄sident angelozum.
  - v De opedei oīs creatura admistrā: q̄ et mira m̄ta ordinī p̄suetudinīs inserūt.
  - vi De de^o oēm creaturā corpālē animare cognoscī in v̄teris matrū.
  - vii De miraculis que magicis artib^o fiūt.
  - viii Quicqd̄ angeli trāsgressores mali faciūt: nō ip̄s seruiunt ad nutū creature corpales: sed deo a quo dāt̄ p̄tās.
  - ix De causis originalib^o creaturaz corpālū quas mundo creator inseruit.
  - x De significatiōib^o que ad manifestandā voluntatē dei: siue p̄ angelos: siue p̄ homines ministrant̄.
  - xi Essentiā trinitatis nunq̄ oculis apparuisse mortaliū: sed p̄ subiectā sibi creaturā significasse que voluit.
- Incipit proemiū in tertij libri.
- Redant q̄ volūt: malle me legendo c̄ q̄ legenda dictando laborare. Qui aut̄ hoc nolunt credere expiri dō et p̄fit̄ et volūt: dēt̄q̄ legēdo vel meis inq̄sitiōibus r̄sideat̄: vel interrogatiōib^o alioz: q̄s p̄ mea p̄sona quā inseruio xp̄i gero: et p̄ studio quo fidē n̄am aduersuz errorē carnaliuz et aialiū hoīm muniri inardesco: necesse est me pati: et videant q̄ facile ab isto labore me tēperē: et q̄to etiā gaudio stilū possim habere feriatū. q̄ si ea que legim^o de his reb^o sufficienter edita in latino sermone: aut nō sūt: aut nō inueniunt̄: aut certe difficile a nob̄ in-

ueniri queūt. Brece aut̄ lingue nō sit nob̄ tā tus habit^o: vt taliū rez libus legēdis et intelligēdis v̄llo mō repiamur idonei: quo genere l̄faz ex his que nobis pauca interpretata sunt: nō dubito cūcta que vtiliter q̄rere possumus p̄tineri. Fratrib^o aut̄ nō valeā resistere iure: quo eis seru^o factus sum: flagitātib^o vt eoz in xp̄o laudabilib^o studijs: lingua ac stilo meo: quas biga i me caritas agitāt: maxime seruā: egoq̄ ip̄e multa que nesciebam scribēdo me didicisse p̄stear: nō debet biclaboz me^o cuiq̄ pigro: aut multū docto videri sup̄fluous: cū multis impigris multisq̄ indoctis: inter quos etiā mihi nō parua ex p̄te sit necessari^o. Ex his igit̄ que ab alijs de hac re scripta iā legim^o: plurimū am̄niculati et adiuti: ea que d̄ trinitate: vno sūmo sūmeq̄ bono deo pie queri et differi posse arbitroz: ip̄o exhortate querēda atq̄ adiuuante differēda suscepi: vt si alia nō sunt h̄mōi scripta: sit qd̄ habeam^o: et legāt qui voluerint et valuerint: Si aut̄ iā sunt: tāto facilius aliqua inueniant̄ quanto talia plura eē potuerint. Sane cū in omnibus l̄ris meis: nō solū piū lectorē: s̄ etiaz libez correctorē desiderē: multo maxie i his vbi ip̄a magnitudo questiōis: v̄tinā tā mltos inuētozes h̄re posset: q̄ mltos p̄radicozes habet. Verūtāme sicut lectorē meū nolo mihi eē de ditū: ita correctorē nolo sibi. Ille me nō amet amplius q̄ catholicā fidē: ille se non amet amplius q̄ catholicā veritatē. Sicut ille dico: Noli meis l̄ris quasi scripturis canonicis inseruire: s̄ in illis et qd̄ nō credebās cū inueneris incunctatē crede: in istis aut̄ qd̄ certū nō habebas: nisi certū intellexeris: noli firme t̄tinere. Ita illi dico: Noli meas litteras ex tua opinione v̄ p̄tentione: s̄ ex diuina lectiōne vel incōcussa rōne corrigere. Si qd̄ in eis veri cōprehēderis existēdo nō ē meū: at intelligēdo et amādo et tuum sit et meū. Si qd̄ aut̄ falsi cōuiceris errādo: fuerit meū: sed iā cauēdo nec tuū sit nec meū. Hinc itaq̄ tertius hic liber sumat̄ exordiū: quousq̄ secundus puenerat. Lū em̄ ad id ventum esset: vt vellem^o ostēdere: nō ideo minorē patre filium q̄ ille misit: hic missus ē: nec iō minorē v̄troq̄ sp̄m̄ sc̄m̄: q̄ et ab illo. et ab illo missus in euāgelio legi: suscepim^o h̄ q̄rere: cū illuc missus sit filius vbi erat: q̄ in hunc mundū venit: et in hoc mūdo erat: cū illuc etiā sp̄s sanct^o vbi ip̄e erat: q̄m̄ sp̄s d̄ni repleuit orbē terrarū: et hoc qd̄ cōtinet om̄ia sciētiam habet vocis. Utrū p̄pterea missus sit d̄ns: q̄ ex occulto i carne natus ē: et de sinu p̄ris ad oculos hoīm

Dis.

Utrū cū

sumpta crea

gelie p̄p̄tē

Secundus

in forma serui tanq̄ egressus apparuit: ideo etiā spūssanct⁹: q̄ et ip̄e corpali specie q̄si columba visus est: et linguis diuisis velut ignis: vt hoc eis fuerit mitti ad aspectū mortalium aliqua forma corporea d̄ spiritali secreto procedere: qd̄ p̄ qm̄ nō fecit: rātū mō misisse nō etiā missus cē dicit̄ sit. Deinde questū ē: cur et pater nō aliquādo dicit̄ sit missus: si pillas spēs corpales que oculis antiquoz apparuerūt ip̄e demonstrabat. Si aut̄ fili⁹ tūc demonstrabat: cur tñ post missus diceret̄: cū plenitudo tempis venit: vt ex semina nasceret̄: qm̄ quidē et antea mittebat̄: cū in illis formis corpali ter apparebat. Aut si nō recte missus diceret̄: nisi cū d̄bū caro factū ē: cur spūssanct⁹ missus legat̄: cui⁹ incarnatio talis nō facta ē. Si vero p̄ illas antiquas demonstratōes: nec pater: nec filius nec spūssanct⁹ ostēdebat̄: cur etiā ip̄e nūc diceret̄ missus: cū illis modis et antea nitteret̄. Deinde subdiuisim⁹ vt hec diligentissime tractarent̄: et tripartitā fecimus questionē: cui⁹ vna ps̄ in secūdo libro explicata est: due sunt relique: de quib⁹ deinceps differere aggrediar̄. Jam em̄ questū atq̄ tractatū ē in illis antiquis corpali⁹ formis et visis: nō tantū mō p̄em: nec tñ mō filiū: nec rātū mō spūssanctū apparuisse sed aut̄ indifferēter d̄m̄ deum qui trinitas ip̄a intelligit̄: aut quālibet ex trinitate p̄sonā: quā lectiōis textus indicij circumstantib⁹ significaret.

Utrū cū deus hominibus visus est ip̄e passumprā creature speciem apparuit: an d̄o angeli ex persona ipsius locuti sunt.

Capitulum I

Unc ergo primū queram⁹: qd̄ sequit̄. Nam secūdo loco in illa distributiōe positū ē: vt ad hoc opus tñ mō creatura formata sit: in quade⁹ sicut tunc optuisse iudicauit: hūanis ostendere aspectib⁹. An angeli qui iā erāt ita mittebant̄: vt ex p̄sona dei loquerent̄: assumētes corpalem sp̄m̄ de creatura corporea in vsum ministrarij sui. Aut ip̄m̄ corp⁹ suū: cui non subdūtur: sed subditū gerūt mutātes atq̄ vertentes ī species quas vellent: accommodatas atq̄ aptas actionib⁹ suis: s̄m̄ attributā sibi a creatore potentiā. Quap̄te questiois q̄tū d̄ns dederit p̄tractata: postremo vidēdū erit id qd̄ institueramus inq̄rere: vt filij et spūssanct⁹ et antea mittebant̄: et si ita est: quid inter illam missionē et eā quā in euangelio legim⁹ distet: an missus nō sit aliq̄s eoz: nisi cū vel filius factus ē ex maria virgine: vel cū spūssanct⁹ visibi

li specie: siue in colūba: siue in igneis linguis apparuerit. Sed fateor: excedere vires intētiōis mee: vt angeli manēre spiritali sui corporis qualitatē: p̄ hanc occultius opantes assumāt ex inferiorib⁹ elemētis corpulctioib⁹ qd̄ sibi coaptatū: quasi aliquā vestē mutēt et vertāt in quālibet spēs corpales: etiam ip̄as veras: sicut aqua vera in vez vinū cōuerfa ē a d̄no. An ip̄a pp̄ria corpa sua trāformēt in qd̄ voluerit: accommodata ad id qd̄ agūt. S̄z quōlibet horū sit: ad p̄sentē questionē non p̄tinet. Et quōis hec qm̄ hō sum: nullo exp̄imento possim cōprehēdere: sicut angeli q̄ h̄ agūt et magis ea norūt q̄ ego noui: quaten⁹ mutet̄ corp⁹ meū in affectu volūtatis mee: siue qd̄ in me: siue qd̄ ex alijs exptus sum: qd̄ horū tñ ex diuinaz scripturaz auctoritatib⁹ credā nūc nō opus ē dicere: nec cogar p̄bare: et fiat sermo longior: de re qua nō indiget p̄sens q̄stio. Nūc illud vidēdū ē: vt angeli tūc agebāt: et illas corpore spēs apparētes oculis idoneis: et illas voces insonātes aurib⁹: cū ipsa sensibilis creatura ad nutū seruicij p̄ditoris in id qd̄ opus erat p̄tpe vertebat̄: sicut in libro sapie scriptū est. Creatura em̄ tibi factori deseruiens extēdit in tormentū aduersus iniustos: et leuior sit ad b̄n̄ficiendū his q̄ te cōfidūt. Propter hoc et tūc in oia se trāfigurans: oim̄ nutrici gr̄e tue deseruebat: ad voluntatē horū q̄ te desiderabāt. Peruenit em̄ sapia volūtatis dei p̄ creaturā spiritalē vsq̄ ad effectus visibiles atq̄ sensibiles creature corpalis. Ubi em̄ nō opat̄ qd̄ vult dei em̄ p̄tētis sapia: q̄ p̄tendit a fine vsq̄ ad finē fortit̄ et disponit omnia suauiter.

De mutatiōib⁹ creature siue cōsuetudinarijs siue insolitis que nō fiunt extra potestatem ac potentiā creatoris.

Ca. II

Ad ali⁹ est ordo naturalis in cōuersione et mutabilitate corporū: q̄ quōis etiā ip̄e ad nutū dei seruiat: p̄seuerātiā tamē cōsuetudinis amisit admirationem sicuti sunt q̄ vel breuissimis vel certe nō longis interuallis tēporū celo: terra: mariq̄ mutant̄: siue nascentib⁹: siue occidentib⁹ rebus siue alias aliter atq̄ aliter appentibus. Alia vero quōis ex ip̄o ordine veniētia: tñ pp̄ longiora interualla temporū min⁹ vsitata. Que licet multi stupeāt ab inq̄sitorib⁹ hui⁹ seculi: cōprehēsa sunt: et p̄gressu generationū quo sepi⁹ repetita sunt: et a plurib⁹ cognita: eo minus mira sunt: sicuti est defect⁹ luminariū: et raro exītes quedā spēs sideriū: et terremot⁹ et mōstruosī ptus aiantiū: et queq̄ silia: quo

Cap. 4

Job. 1

Job. 2

Cap. 16

Ibid. 8